

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (kolmas jaosto)
13 päivänä joulukuuta 1995 *

Asiassa T-85/94 (122),

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamies Francisco De Sousa Fialho ja oikeudellisessa yksikössä toimiva kansallinen virkamies Horstpeter Kreppel, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön jäsen Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

takaisinsaannin hakijana,

vastaan

Eugénio Branco Ld.^a, portugalilainen yhtiö, kotipaikka Lissabon, edustajanaan asianajaja Bolota Belchior, Vila Nova de Gaia, prosessiosoite Luxemburgissa asianajajotoimisto Jacques Schroeder, 6 rue Heine,

takaisinsaannin vastapuolena,

jossa hakija vaatii takaisinsaantia yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-85/94, Branco vastaan komissio, 12.1.1995 antamaa yksipuolista tuomiota vastaan (Kok. 1995, s. II-45)

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: C. P. Briët, joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä,
sekä tuomarit C. W. Bellamy ja J. Azizi,

kirjaaja: H. Jung,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.9.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn

on antanut seuraavan

tuomion

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

- 1 Eugénio Branco Ld.^a (jäljempänä Branco) vaati yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 23.2.1994 toimittamallaan kanteella 29.3.1993 tehdyn sellaisen komission päätöksen kumoamista, jolla Euroopan sosiaalirahaston (jäljempänä ESR) Brancolle myöntämää tukea oli pienennetty sen alkuperäisestä määrästä.
- 2 Kanteessaan Branco oli vedonnut seitsemään perusteeseen. Ensimmäinen koski perusteluvollisuuden laiminlyöntiä, toinen puolustuksen oikeuksien loukkausta, kolmas olennaisten muotomääräysten rikkomista, neljäs sovellettavan lainsäädännön tiettyjen säännösten rikkomista, viides saavutettujen oikeuksien loukkaamista,

kuudes luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista ja seitsemäs suhteellisuusperiaatteen loukkaamista.

3 Koska komissio ei toimittanut vastinekirjelmänsä asetetussa määräajassa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) antoi asiassa T-85/94, Branco v. komissio, 12.1.1995 yksipuolisen tuomion (Kok. 1995, s. II-45). Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että perusteluvollisuuden laiminlyöntiä koskeva kanneperuste oli perusteltu, se kumosi riidanalaisen päätöksen tällä perusteella tutkimatta muita Brancon kanteensa tueksi esittämiä perusteita.

4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 22.2.1995 toimittamallaan kirjelmällä komissio haki työjärjestyksen 122 artiklan 4 kohdan nojalla takaisinsaantia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiota vastaan.

5 Branco esitti työjärjestyksen 122 artiklan 5 kohdan mukaisesti takaisinsaantia koskevat huomautuksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 6.4.1995 toimittamassaan kirjelmässä.

6 Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvittämistoimia.

7 Asianosaiset esittivät huomautuksensa ja vastauksensa suullisiin kysymyksiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle 26.9.1995 pidetyssä julkisessa istunnossa.

- 8 Suullisen käsittelyn alussa komissio esitti viisi asiakirjaa, jotka se oli pyytänyt liittämään asiakirja-aineistoon. Komissio selitti, että kysymys oli muun muassa kahdesta Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeun (Euroopan sosiaalirahastoa koskevia asioita käsittelevä virasto, jäljempänä DAFSE) Brancolle osoittamasta kirjeestä. Komission mukaan nämä asiakirjat osoittivat, että Brancolle oli asianmukaisesti ilmoitettu niistä perusteista, joiden vuoksi sen ESR:ltä saamaa tukea oli pienennetty.
- 9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että kyseiset asiakirjat on esitetty liian myöhään, minkä vuoksi Brancolla ja sen edustajalla ei ole ollut riittävästi aikaa vastata niihin. Tästä syystä komission vaatimus näiden asiakirjojen liittamisestä asiakirja-aineistoon on hylättävä toisaalta työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c ja e alakohdan nojalla, joita sovelletaan työjärjestyksen 122 artiklan 4 kohdan mukaisessa takaisinsaantimenettelyssä, ja toisaalta työjärjestyksen 48 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla, joita sovelletaan analogisesti takaisinsaantimenettelyyn.

Asianosaisten vaatimukset

- 10 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— tutkii uudestaan asiassa T-85/94 12.1.1995 annettua tuomion, toteaa Brancon esittämät vaatimukset näytön puuttuessa perusteettomiksi ja hylkää ne;

— velvoittaa Brancon korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

11 Branco vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— hylkää perusteettomana takaisinsaantihakemuksen, jonka komissio on esittänyt 12.1.1995 annettua ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiota vastaan, ja vahvistaa tämän tuomion kokonaisuudessaan sekä toteaa kumoamiskanteessa esitetyt vaatimukset perustelluiksi ja toteennäytetyiksi;

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Riidanalaisen päätöksen perustelut

Lyhennelmä asianosaisten pääasiallisista perusteluista

12 Komissio katsoo, että sillä ei ole ollut velvollisuutta perustella riidanalaista päätöstä ja siten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim on tehnyt oikeudellisen virheen todetessaan, että tällä päätöksellä on rikottu perustamissopimuksen 190 artiklaa.

13 Tämän väitteensä tueksi komissio huomauttaa aluksi, että Euroopan sosiaalirahaston tehtävistä tehdyn päätöksen 83/516/ETY soveltamisesta 17 päivänä lokakuuta 1983 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2950/83 (EYVL L 289, s. 1, jäljempänä asetus) luodaan oikeudelliset puitteet, joihin liittyy kaksi samanaikaista kahdenkeskistä suhdetta, eli yhtäältä komission ja kyseisen jäsenvaltion kansallisen viranomaisen välinen suhde ja toisaalta kansallisen viranomaisen ja tuensaajan välinen suhde (asia 310/81, EISS v. komissio, tuomio 15.3.1984, Kok. 1984, s. 1341, 15 kohta).

- 14 Tämän jälkeen komissio korostaa, että kansallinen viranomainen on sen ainoa yhteysviranomainen ESR:n koulutushankkeiden rahoitusmenettelyssä ja että kansallinen viranomainen kantaa itse vastuun siltä osin, kuin se varmistaa jäännöksen maksamista koskeviin vaatimuksiin sisältyvien tietojen asiallisen ja kirjanpidollisen todenperäisyyden asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti (asia C-304/89, Oliveira v. komissio, tuomio 7.5.1991, Kok. 1991, s. I-2283, 20 kohta).
- 15 Komissio toteaa, että käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa se hyväksyy jäännöksen maksupyynnön muutokset sellaisena kuin kansallinen viranomainen on sen esittänyt ja varmentanut, tuen pienentäminen johtuu kansallisen viranomaisen, eli tässä tapauksessa DAFSE:n, ja ESR:n tuen saajan eli Brancon välisistä suhteista. Komissio väittää erityisesti, että mainitussa tapauksessa päätöstä tuen pienentämisestä ei tee komissio vaan kansallinen viranomainen.
- 16 Näistä syistä komissio ei ymmärrä, miten sillä voisi olla tällaisen päätöksen perusteluvelvollisuus. Itse asiassa komissio katsoo, että sillä on perusteluvelvollisuus ainoastaan silloin, kun se poikkeaa kansallisen viranomaisen esittämästä jäännöksen maksupyynnöstä. Komission mielestä sitä vastoin käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa perusteluvelvollisuus ei ulotu asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tuen hyväksymispäätöksen perusteluvelvollisuutta pidemmälle.
- 17 Komissio korostaa, että se kunnioittaa tuen saajalle kuuluvia puolustuksen oikeuksia ja myöntää, että käsiteltävässä tapauksessa on mahdollista, että Branco ei ole yhteensattumien vuoksi voinut täsmälleen ja selvästi tietää riidanalaisen päätöksen perusteluita. Komission mielestä kuitenkin vaikuttaa selvältä, että kansalliset viranomaiset ovat tarkastaneet kantajan kirjanpidon kyseisen tuen osalta. Tästä syystä

komissio katsoo, että tarkastuksen kuluessa Brancolla on ollut tilaisuus saada tietoonsa ne syyt, joiden vuoksi DAFSE on ehdottanut Brancon ESR:ltä saaman tuen pienentämistä.

18 Komissio lisää vielä katsovansa, että oikeussuojan antaminen ESR:n myöntämän tuen saajalle kuuluu yksinomaan kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan, ja tuen saaja voi tarvittaessa riitauttaa kansallisen viranomaisen päätöksen kansallisessa tuomioistuimessa.

19 Branco vastaa, että komission väite siitä, että komissiolla ei ollut riidanalaisen päätöksen perusteluvollisuutta, koska komissio oli ainoastaan hyväksynyt DAFSE:n pyynnön, on täysin perusteeton.

20 Branco huomauttaa, että asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaan kansallinen viranomainen toimittaa jäännöksestä maksupyynnön komissiolle, mutta komissio päättää jäännöksen maksamisesta mahdollisesti suoritettuaan tarkastuksia asetuksen 7 artiklan mukaisesti ja ottaen huomioon maksupyynnön sisältyvät tiedot, joiden asiallisen ja kirjanpidollisen todenperäisyyden kansallinen viranomainen on varmentanut. Branco korostaa, että komissiolla on toimivalta pienentää tukea sen alkuperäisestä määrästä asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti, eikä kansallisilla viranomaisilla ole tätä toimivaltaa.

21 Tästä seuraa Brancon mukaan, että komissiolla on vastuu riidanalaisesta päätöksestä, joten päätös on perusteltava perustamissopimuksen 190 artiklan mukaisesti. Koska komissio ei ole osoittanut, että päätös, toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli tuomiossaan katsonut, olisi ollut riittävästi perusteltu, Branco katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiota vastaan esitetty takaisinsaantihakemus on hylättävä.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa komission väittävän pääasiallisesti, ettei sillä ollut velvollisuutta perustella riidanaalaista päätöstä, koska se oli ainoastaan hyväksynyt DAFSE:n ehdotuksen ja että tästä syystä ESR:n myöntämän tuen pienentämispäätöstä ei ollut tehnyt komissio vaan kansallinen viranomainen. Komission mukaan sen olisi pitänyt perustella päätös ainoastaan, jos se olisi poikennut DAFSE:n ehdotuksesta.
- 23 Tätä väitettä ei voida hyväksyä. Itse asiassa kuten Branco perustellusti toteaa, DAFSE:lla sekä muilla ESR:n hankkeiden rahoituksessa toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on jäännöksen maksupyynnössä mahdollisuus ehdottaa ESR:n myöntämän tuen pienentämistä asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Komissio kuitenkin ratkaisee jäännöksen maksupyynnöt ja sillä on yksinomainen toimivalta pienentää ESR:n tukea asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- 24 Tästä seuraa, että ESR:n myöntämän tuen saajaan nähden nimenomaan komissiolla on oikeudellinen vastuu tuen pienentämispäätöksestä riippumatta siitä, onko kyseinen kansallinen viranomainen ehdottanut tätä pienennystä. Koska komissio on vastuussa ESR:n myöntämän tuen pienentämispäätöksestä, tämän päätöksen on täytettävä perustamissopimuksen 190 artiklassa määrätyt perusteluvollisuutta koskevat edellytykset.
- 25 Täyttääkseen perusteluvollisuutta koskevat edellytykset alun perin myönnetyn tuen määrän pienentämistä koskevassa päätöksessä on selkeästi ilmaistava perusteet tuen pienentämiselle sen alkuperäisestä määrästä (asia C-181/90, Consorgan v. komissio, tuomio 4.6.1992, Kok. 1992, s. I-3557, 18 kohta; ja asia C-189/90, Cipeke

v. komissio, tuomio 4.6.1992, Kok. 1992, s. I-3573, 18 kohta). Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin 12.1.1995 antamassaan tuomiossa katsonut, riidanlainen päätös on puutteellisesti perusteltu ja siten perustamissopimuksen 190 artiklan vastainen (ks. riitautetun tuomion 34—39 kohta).

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa lisäksi, että ainoa komission takaisinsaantihakemuksessaan esittämä väite sen osoittamiseksi, että riidanlainen päätös on riittävästi perusteltu, koskee sitä, että DAFSE on ilmeisesti koulutus-hankkeen kirjanpidon tarkastuksen yhteydessä antanut Brancolle tilaisuuden saada tietoonsa ne syyt, miksi DAFSE on ehdottanut ESR:n myöntämän tuen pienentämistä. Tämän väitteensä tueksi komissio on vielä julkisen istunnon aikana viitannut esittämiinsä asiakirjoihin — erityisesti DAFSE:n Brancolle osoittamaan kahteen kirjeeseen —, jotka se on pyytänyt liittämään asiakirja-aineistoon (ks. edellä 8 kohta).

27 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa, että vaikka DAFSE olisi asianmukaisesti selittänyt Brancolle ne perusteet, miksi se on ehdottanut ESR:n myöntämän tuen pienentämistä, komission päätös tuen pienentämisestä DAFSE:n ehdotuksen mukaisesti voi olla asianmukaisesti perusteltu ainoastaan, jos tässä päätöksessä edes viitattaisiin riittävän selvästi asiakirjaan, johon DAFSE:n maininta sisältyy (ks. myös riitautetun tuomion 36 kohta). Sitä vastoin on selvää, että riidanalaisessa päätöksessä ei ole edes tällaista viittausta. Tämä väite on siten hylättävä. Lisäksi siitä seuraa, että vaikka komission esittämät täydentävät asiakirjat olisi voitu liittää asiakirja-aineistoon, näillä asiakirjoilla ei olisi voitu korjata sitä perustelujen puuttumista, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on riitautetussa tuomiossaan todennut.

28 Komissio huomauttaa lisäksi, että oikeussuojan antaminen ESR:n myöntämän tuen saajalle kuuluu kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan. Tältä osin riittää, kun todetaan, että yhteisöjen tuomioistuin on useaan kertaan katsonut, että ESR:n tuen

saaja voi riitauttaa yhteisöjen tuomioistuimissa komission päätöksen tuen pienentämisestä (ks. esim. asia C-291/89, Interhotel v. komissio, tuomio 7.5.1991, Kok. 1991, s. I-2257, 13 kohta; asia C-157/90, Infortec v. komissio, tuomio 4.6.1992, Kok. 1992, s. I-3525, 17 kohta). Tästä syystä myös tämä väite on hylättävä.

29 Edellä esitetyillä perusteilla komission takaisinsaantihakemus on hylättävä.

30 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo aiheelliseksi korostaa, että 12.1.1995 antamassaan tuomiossa se otti perusteluvollisuuden osalta nimenomaisesti huomioon sen, millaisessa yhteydessä ESR:n koulutushankkeita hoidetaan. Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittaa jälleen riitautetun tuomion 36 kohtaan, jonka mukaan ”käsiteltävänä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa komissio ainoastaan vahvistaa jäsenvaltion ehdotuksen pienentää myönnetyn tuen määrää, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että komission päätöstä on pidettävä asianmukaisesti perusteltuna perustamissopimuksen 190 artiklan mukaisesti, jos tuen pienentämiseen oikeuttavat perusteet ilmenevät selvästi päätöksestä itsestään tai jos tämän puuttuessa päätöksessä viitataan riittävän selvästi asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen asiakirjaan, jossa selkeästi osoitetaan pienentämisen perusteet”.

31 Kaiken edellä esitetyn perusteella komission esittämä takaisinsaantihakemus on hylättävä ilman, että olisi tarpeen lausua muihin perusteisiin liittyvistä väitteistä.

Oikeudenkäyntikulut

Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan hävinnyt asianosainen velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Komission hävittyä asian se velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, koska vastapuoli on sitä vaatinut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) **Komission esittämä takaisinsaantihakemus hylätään.**
- 2) **Komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Briët

Bellamy

Azizi

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä joulukuuta 1995.

H. Jung

C. P. Briët

kirjaaja

kolmannen jaoston puheenjohtajan tehtäviä hoitava tuomari